B. N. C.
FIRENZE
1064
16

1064.
16

VIII
BYN.

ANTONII BYNÆI

SOMNIUM.

Recitatum

Trajecti ad Rhenum,

in Acroaterio majore,

xi. *Decemb.* cIↄ Iↄ c Lxxiv.

TRAJECTI ad RHENUM,

Ex Officina GEORGII à POOLSUM, *Bibliop*

cIↄ Iↄ c LXXV.

1064.16

JOHANNI GEORGIO GRÆVIO

Viro Clariſſimo,

ANTONIUS BYNÆUS S. D.

QUæ luſi his diebus pauculis, quos more Romanorum veterum, qui hoc menſe toto nihil ſerii agebant, amænis cogitationibus tranſegi, offerre tibi atque conſecrare, Præſtantiſſime Virorum, animum induxi, cum propter rationes plurimas & cauſas graves nullum tibi præferendum ſciam. Fœtum enim meum, qui rudis tibi placuit & impolitus, qui tuis monitis & adhortatione eſt perfectus, tuo ſuaſu & auctoritate luci datus, ſine tuo nomine ac patrocinio prodire nolui, tum ut tutior atque honeſtior, tum ut gratior eſſet & acceptior. Nullum enim noveram te digniorem, qui utrumque melius præſtare poſ-

ſet, & vindictam ejus, ſi qui malevoli aut inepti obtrectatores (quos non defuturos illi jam prævideo) arrodere vel oppugnare audeant, ſuſcipere, & ſuo nomine ſplendorem addere ac gratiam conciliare poſſet. Te ſciebam propter ſummam eruditionem,& multa ac inſignia in literariam rem merita, carum eſſe omnibus, qui ſuo pretio doctrinam æſtimant. Quam tantam tibi comparaſti, ut nihil ſit in bellis iſtis & amænis, nihil in abſtruſis plane literis, nihil in ſeveris diſciplinis, nihil denique in doctis artibus, quod non exhauſeris & penitus imbiberis. Ut te omnium hiſtoriarum, omnium antiquitatum rituumque, omnis elegantiæ & doctrinæ theſaurum appellare liceat. Quod judicium non meo erga te amori, non adulationi, quæ in excelſum animum non cadit, ſed veritati adſcribendum, teſtes dare poſſum omni doctrinarum copia referta, ac perennitati ſeculorum conſecrata monumenta, quibus ævum noſtrum illuſtraſti.. Loquitur pro me feſtivus *Lucianus*, cujus ad noſcendos Atticiſmos utiliſſimum dialogum, notis ex penitiori Linguæ Græcæ penu promptis explicaſti, quibus ita captus atque delectatus fui, ut licet bis jam devoraſſem, antequam è manibus depoſuiſſem, nondum tamen ſatiatus eſſem. Loquitur *Aſcræus Vates*, qui integri-

tegritatem tibi ſuam atque reſtitutionem debet, quem permultis maculis & vitiis deterſis, ac interpretis errorum magna vi ſublata, emendatiorem multo atque cultiorem emiſiſti, & tuis lectionibus politis ac doctiſſimis ornaſti, quibus plurima non ita trita docuiſti. Loquitur *Iuſtinus*; poſt tantas ac tot aliorum curas, non paucis locis à te reſtitutus. Loquitur *Suetonius Tranquillus*, quem non cum truncatis, ne dicam eviratis (ut vulgo jam invaluit) virorum præſtantiſſimorum notis, ſed integris ingeniorum principis Caſauboni, nec non doctiſſimi antiſtitis Torrentii, ingenioſis etiam & perquam eruditis tuis emendationibus ac obſervatis illuſtratum, publicæ dediſti luci. Quæ ſatis me ab adulationis crimine abſolvunt, & ſimul cum te κριτικώτατον memoria hac noſtra eſſe, poſt tanta documenta, nemo niſi barbarus neſcire, nemo niſi invidus negare poſſit, tibi jure ſummo Criticæ encomium deberi, ac à me ſub tui nominis auſpicio emitti oſtendunt. Verum his tot aliæ ſat ponderoſæ rationes, quæ me privatum tangunt, accedunt, ut hominis ingrati notam effugere vix poſſem, ſi non tuo nomine proſcriberem. Annus agitur ſecundus, cum nec de nomine nec vultu tibi notus, te adire veritus non fui. Ex quo tempore non ſolum me

benigne & humanitate ſumma es complexus, ſed inſuper tam multa tamque illuſtria profuſi erga me amoris ſigna dediſti, & tot beneficiis me cumulaſti, ut admiratione voluntatis tuæ tam beneficæ obſtupeſcat animus. Tu domum, tu bibliothecam, quæ præſtantium librorum copia privatæ nulli cedit, tu, quod majus eſt, pectus ipſum aperuiſti. Tu à ratione ſtudiorum ſordida me avocaſti, & animum jam ſua ſponte incitatum, ad veram eruditionem inflammaſti. Tu me tua conſuetudine quotidiana uti, tu colloquiis me tuis frui ſemper conceſſiſti, quibus nihil mihi ſuavius contingit unquam & jucundius: Non tantum quia varia doctrina, & recondita politiorum literarum ac hiſtoriarum omnium ſcientia, qua ſermones tui ſunt conditi, ut nunquam niſi doctior diſcedam facit, ſed etiam quia omnes curas, omnes cogitationes triſtes, quæ me nonnunquam cruciant & verſant, effundere in ſinum tuum poſſum, ſicque tuo recreor ſolatio, ut priſtino vigori reſtitutus & hilaritati, ſemper lætior abeam. Tu meæ laudis fautor, cum ad aliorum illuſtrium virorum amicitiam mihi aditum feciſti, tum gratiam conciliaſti Nobiliſſimi Summique Viri NICOLAI HEINSII, qui in pangendis priſci Latii elegantiam & puritatem

tatem redolentibus carminibus hac tempeſtate principatum obtinet. Qui in repurgandis antiquorum atque caſtigandis vix ullos pares, neminem ſuperiorem habet. Cui ſalutem ſuam ſe debere tum Poëtæ alii, tum *Claudianus* confiteri, quem perpurgatorem unicum, quin ſuum Æſculapium, *Ovidius* vocare debet. A quo Viro diligi me & amari, non ſolum honorificum & pulchrum eſſe intelligo, ſed inſuper jucundum mihi eſſe ſentio. Hæc dum tua ſumma in me beneficia perpendo, imparem reperio me & agnoſco, ut tuis meritis plurimis & maximis aliqua ex parte ſaltem reſpondere poſſim. Atque utinam fortuna tali eſſem, ut animum officiis æquare, & inſigni munere declarare poſſem, quantopere devinctum tibi me agnoſcam, & quanta me debere tua cauſa putem. Sed cum facultas voluntati deſit, & eas res, quas vellem, non præſtari à me poſſe videam, hoc, quidquid eſt, offerre tamen volui, ut expungerem hac ratione hominis ingrati notam, & anguſti animi ac humilis, non ſatis quæ acceperit intelligentis, ſuſpicionem tibi demerem. Tu hunc meum fœtum primum, Vir Præclare, ſuſcipe, tanquam obſidem ac teſtem, me tuorum meritorum & jucundam nominis memoriam diligenter & cum ſumma fide

ſerva-

ſervaturum, excellentes tuas dotes & virtutes apud omnes cantaturum, ac ab hujus univerſitatis conditore & gubernatore omnia felicia ac fauſta tibi precaturum, ſemper quoad vivam, eſſe. Vale ornamentum ſeculi. Trajecti ad Rhenum, a. d. x. Kal. Jan. cIↃ IↃ c Lxxiv.

ANTO-

ANTONII BYNÆI

SOMNIUM.

Auditores omnium ordinum atque ætatum Nobiliſſimi ac Præſtantiſſimi.

NOn mirum eruditos, dum in terris ævum degunt, jurgia, diſcordias, ſimultates exercere, & ſe invicem hoſtili pœne animo laceſſere, cum nec libido contendendi poſt mortem eos deſerat, aut odia poſt fata ceſſent. Hoc qui ſciam, ſi quis quærat, reſponſum nullum à nolente referet. Si libuerit reſponſum dare, ea dicam quæ in buccam veniunt. Non illud mihi viæ Appiæ Curator, qui ſe Claudium vidiſſe dixit in cœlum iter facientem, à quo omnia, quæ poſt illius mortem acta ſunt, audivit Seneca, narravit. Multo minus Menippus ille Cynicus, loquaculus ſenex & ſalſiſſimus, qui ſæpe Luciano ſecreta Deorum aperuit, ac in inſulam haud ita pridem, in qua eruditorum manes ſeorſim ætatem agunt, Petrum Cunæum duxit, & ſimul cuncta quæ in ea peraguntur, viro exquiſitæ eruditionis ac feſtiviſſimi ingenii oſtendit. Non me Morpheus Deus, ſomniorum auctor, per feneſtras binas, ſicut

Petrum Nannium, ad inferos demiſit, ut ſcriberet Virgilii Paralipomena. Non ex Jano Douza hauſi, qui dormienti Lipſio oſtendit, quid de correctoribus librorum, dictum, actum & cautum in Senatu ſit; neque ex Lazaro Bonamico, qui alato equo inſtar Pegaſi in Heliconem vexit Octavium Ferrarium, doctiſſimum virum & eloquentiſſimum. Quis ergo, dices, ſive Deus, ſive Genius, iſta tibi indicavit? Deſine tot quæſtiunculis moleſtus eſſe, nam paulo ſum poſt ſomnia moroſior. Dicam tamen, ſi ſilebis, Mercurius ille facundus, nepos Atlantis, Jovis qui perhibetur nuntius, per quem Cœlorum arcana cum mortalibus communicantur, videnda mihi præbuit in ſomnio. Video arrectis auribus & ore patulo vos expectare, ut meum ſomnium ediſſeram. Ego vero an id tutum ſatis ſit haud ſcio, cum olim Juvenis Hebræus, ob ſomniorum enarrationem, à fratribus multatus male ſit, & vos ab eo per convitium, qui ſua ſomnia enarrant, quamvis peſſime, Joſephos appellare ſoleatis. Sed cum ſummus ille & divinus, omnis eruditionis princeps Ariſtoteles, de quo vere dici poteſt, licet cum multorum id invidia conjunctum ſit, ex ingeniis Philoſophorum, quotquot hac ætate noſtra vivunt, in unum ſi conflata eſſent, confici non poſſe unum Ariſtotelem, tanto quemque meliorem eſſe, quanto meliora ſomnia videret, judicarit, ſecurus quid de me dicturi ſitis, explicabo ſomnium. Vos, qui audiendi deſiderio tenemini,

Facite vacivas ædes aurium,
Mea ut migrare dicta poſſint quo volo.

Omnia noctis erant placida compoſta quiete,

cum in lectum me conferrem, & ſtragulis ad aures uſque coöpertus, paulo poſt in ſomnum lapſus ſum. Ibi foribus cubiculi ſua ſponte apertis, intrare mihi viſus eſt homo juvenis, cum Petaſo, Caduceo & Talaribus. Mercurium ex

habi-

habitu, quem in Poëtis talem deſcriptum quondam legeram, cognovi. Is ad meum lectulum acceſſit, & virga ſua tangens leniter, ô adoleſcens, inquit, quoniam in ipſa ſapientiæ atque eloquentiæ arcana penetrare, & utriuſque abdita ſcrutari ſtudes, nihilque quod vulgare ſit & tritum te delectat, cum monitis præſtantium virorum incitatus & exemplis, longe aliter, quam vulgus ſolet, ſtudia nitaris inſtituere, favebo fervidæ virtuti tuæ, ac, quod cæteris mortalibus negatum eſt, te in cœlum ipſum ducam, quod eruditi incolunt. Viſurus illic es & auditurus, quæ nec oculis nec auribus à quoquam uſurpata ſunt. Sequere ergo liti adfuturus, quam Criticis Philoſophi moverunt, quæque decidetur hodie. Ego licet ejus Dei viſu & alloquio ita conſternatus eſſem, ut cum animo vocem plane amiſiſſem, tamen mox collecto ſpiritu, Ohe, inquiebam, an & inter ipſos in ſede beatorum contentiones fervent & diſcordiæ? Nunquam quidem illos dum ἀρούρης καρπὸν ἔδουσιν, convenire potuiſſe ſcivi, ſed in cœlo pacem ſummam credidi. Sequere ergo me, Mercurius ajebat, & quæ ſupra fidem tuam eſſe dicis, oculatus teſtis cernes. Rei novitate & cupidine viſendi incitatus, injectis tumultuarie veſtibus, Mercurii veſtigia ſequor. Ubi aliquantum una ambulavimus, primo in profundam vallem, deinde ad montem venimus altiſſimum, qui caput ſupra nubila condebat. Hic mons, tum Mercurius inquit, nos ſupra Lunam ducet, ubi non, ut quidam falſo putant, Paradiſus eſt, ſed cœlum quoddam proprium eorum, qui doctrinæ ſtudia ſecuti ſunt. Mons totus erat ſaxeus, & undique præruptus, ac velut opere & conſulto præceps. Hunc dum aliquanto circumivimus, anguſta tandem ſeſe via aperit, quæ uni tantum pervia, aſcenſum difficillimum præbebat. Interea dum aſcendimus, Mercurium rogare cœpi, unde acres iſtæ pugnæ ac contentiones, ad quarum me ſpectaculum vocaſſet, ortæ eſſent. Longæ, tum Mercurius in-

quit, ſunt ambages, nec res paucis expediri poteſt, ſumma tamen ſequar faſtigia rerum. Apollo ingens ſpeculum habebat, in quo quidquid ullo ævo aut uſpiam extitiſſet, uno obtutu cernebatur. Quod in penetralibus Theologorum ſeu veterum ſeu recentium erat abditum, patebat. Illic dolium Diogenis, Epicuri atomi & hortulus, fabæ Pythagoricæ proventu læto uberes, Platonicæ ideæ cum recentiorum globulis æthereis, & quidquid docuit Peripatus aut Stoa, videbatur. Omne quod Juſtinianus ſanxit, aut Medicorum cura provida invenit, vel diligentia Hiſtoricorum literis mandavit ac memoriæ, ſeu fabuloſa Poëtarum natio excogitavit, cernebatur. Hoc veluti imperii arcanum, magis quam Palladium ſervandum, Criticis Apollo dedit. Id omnes quam ægerrime tulerunt. Theologi clamabant ſua ſacra jam vel ἀμυήτοις eſſe nota ac patentia, quod olim nefas habebatur in Cereris myſteriis. Juriſconſulti & cum illis Medici, in ſuam meſſem falcem immiſſuros Criticos indignabantur. Philoſophi Grammaticis (ita enim per contemptum Criticos vocabant) ſuam divinarum humanarumque rerum ſcientiam committi ſuccenſebant, cum vix pro parte ſuæ ſapientiæ Grammaticam habere ſeſe dicerent. Tot contentionum ſpeculum hoc cauſa fuit, ut vix plures olim aut majores excitarit pomum Eridis. Inter hæc ſubito plerorumque animi ad pacem inclinare videbantur. Primi deſiſtebant juris legumque periti, cum inter Criticos, Cujacium, Budæum, Hottomannum, Briſſonium, Fabros, Tiraquellum, Gotofredum, Rittershuſium, Rævardum, Donellum, Cunæum, utrumque Gentilem, & plura alia præclara nomina viderent, qui cum principe omnium Alciato, barbariem divinum jus atque humanum obſidentem, ope Critices & meliorum literarum feliciſſime profligarunt, atque ita Juriſprudentiam ad cultum priſtinum & majeſtatem revocarunt: fateri item cogerentur ſine rituum & antiquitatum, ac peni-

tioris

tioris literaturæ, quam Critici profitentur, notitia, ne milleſimam quidem legum ſuarum partem poſſe intelligi. Quæ eadem cauſa Medicos permovit, cùm cernerent Galenum, omnium parentem, ingenii capacitate vaſta & immenſa artium ac omnium diſciplinarum orbem amplexum, Criticum ſe præſtitiſſe, multa in Hippocrate recenſuiſſe, corrupta emendaſſe, tranſpoſita & loco mota in integrum reſtituiſſe, ſpurios legitimoſque libros diſtinxiſſe, adverſus editores ejus & interpretes priores diſputaſſe, ac plurima ab illo in Grammatica & diſciplinis aliis relicta eſſe, Mercurialem item, Fuckſium, Cagnatum, Guillandinum, Ophtmannum, Veſlingium, Bartholinum &, qui recens adhuc venerat, Reineſium, magnos omnes & præclaros viros, literis politioribus ac omni eruditione inſtructiſſimos, artem medicam exercuiſſe. Quievere tandem etiam Theologi, licet periculoſam nimis in ſacris Criſin gravarentur, monitis Melanthonis inducti, qui ingenio, quo ſemper fuerat, pacifico, infeſtas inter partes ſe medium gerebat. Is oſtendit patres antiquiſſimos, ſummæ ac immenſæ, ad ſtuporem omnium & admirationem, eruditionis viros, Theologicam exercuiſſe Criſin. Originem imprimis Scripturæ varios interpretes inter ſeſe contendiſſe, & primo ſua Tetrapla è LXX. interpretibus, Aquila, Symmacho & Theodotione confeciſſe, deinde ubi editio in dolio Hierichunte, Palæſtinæ oppido, ſub Caracalla, item altera & ipſa in dolio apud Nicopolin Actii promontorii, ſub Alexandro Mammææ, inventa eſſet, ſua Hexapla, poſtea cum ſacra Hebræorum monumenta, Hebræis literis & Græcis ſcripta adjeciſſet, ordinaſſe ſua Octopla, ac tandem unam verſionem, LXX. potiſſimum interpretes ſecutum, ſumma diligentia dediſſe, ac in illa, quæ addita ab interpretibus videbat, obeliſcis jugulaſſe, quæ detracta eſſe animadvertebat, ex Theodotionis verſione accepta in contextum, aſteriſcis ſive ſtel-

lulis notaſſe, diverſas denique ſcripturas appoſitis lemniſcis indicaſſe. Quin maximum ſanctiſſimumque virum Hieronymum, in cujus ſcriptis tum præclara eruditio, tum ſumma ac ſtupenda pietas elucet, in Commentariis præſertim, Criſin hanc exercuiſſe, & de lectionum ac interpretationum varietate ſæpe diſputaſſe. Hos inter patres cum alios, tum majorem omni laude, doctiſſimum ſummumque virum Patriarcham Photium ſecutum. Tandem cum hæc ſtudia abjecta eſſent & contempta, denſas illas tenebras orbem Chriſtianum occupaſſe, & graviſſimos ſimul ac fœdiſſimos errores in Eccleſiam irrepſiſſe, qui à ſe, & aliis præclaris viris, omni eruditionis copia inſtructis, diſcuſſi eſſent & profligati. Addebat tanto quemque Theologum fuiſſe meliorem, quanto melius his ſtudiis incubuiſſet, ut exempla Theologorum principis Calvini, Bezæ item, Junii, Gomari, Riveti, Sculteti, Spanhemii, & multorum aliorum, tum qui ſuo tempore vixiſſent, tum qui illic poſtea veniſſent, declararent. Quin & in obſcuris Scripturæ vocibus ac phraſibus, gentium item ac Judæorum antiquitatibus & ritibus nullos certius conſuli ac tutius dicebat. Id docere commentaria Munſteri, Fagii, Camerarii, Druſii, Merceri, Maſii, Grotii, De Dieu, Pricæi, ſcripta varia Amamæ, Ariæ Montani, Bertrami, Botii, Buxtorfiorum, utriuſque Capelli, Cartwrichti, Gaulmini, l' Empereurii, Scikhardi, Waſeri, Hakſpanii, Glaſſii, Fulleri, Petiti, Hottingeri, &, quos ſeu principes in omni genere ſcientiarum eruditus orbis admiratur, Joſephi Scaligeri, Iſaci Caſauboni, Danielis Heinſii, Johannis Seldeni, Claudii Salmaſii, Gerhardi Johannis Voſſii, Samuelis Bocharti, quos plurima utriuſque fœderis loca illuſtraſſe, quæ abſque iis fuiſſet, à nullo Theologorum adhuc eſſent intellecta, conſtare inter omnes adjiciebat. Minime tamen paci ſtudebant Philoſophi, qui quod diu odia cum ipſis gravia exercuiſſent, undique conviтiis proſcin-

ſcindebant, imo linguæ volubilitate, quam in quæſtiunculis & rixis exercuerant, oppreſſuros ſeſe confidebant Criticos. Cum hæc mali labes nimis late ſerperet, Apollo interceſſit, & minaci vultu, quæ inſaniæ vos agitant & larvæ, inquit, quod ita Criticis invideatis, & me per illorum latus, cum iſto munere digniorem judicarim neminem, lædatis. Agite, in Sophiæ templum cras venite, & quæcunque contra Criticos habetis, libere proferte. Se ipſos Critici defendent. Ipſa diva Sophia, cum plane partium nullarum ſit, ponderatis utrorumque rationibus, litem veſtram decidet. Inſtat ergo, tum Mercurius pergebat, nobiliſſima concertatio, ad cujus te ſpectaculum vocavi. Vix ea fatus erat, cum jam ad verticem perveniſſemus, & cœlum ipſum inciperemus ſubire. Tum me nebula Mercurius operuit, ut, Æneæ inſtar, omnia circumſpectarem, cum ipſe cernerer à nemine. Cœlum iſtud quale ſit, ne rogetis, cum id mortali lingua deſcribi nequeat. Illud tantum dicam, omnia quæ Muhammed de ſuo cœlo ſcripſit, & fabulati ſunt Poëtæ de campis Elyſiis aut fortunatis inſulis, nihil eſſe ſi cum hocce comparentur. Dum hæc ſummo cum ſtupore & admiratione contemplor, jam undique ad templum eruditi ibant. Monet tum Mercurius ut properarem, ſi cuncta à principio ſpectare vellem. Ego licet jam defatigatus & ſudore madens præ laſſitudine vix ejus premerem veſtigia, greſſus tamen quantum potui promovi. Templum antiquum erat & auguſtum, è duro ac plane niveo marmore conſtructum, & ſublimibus columnis fultum. Unicolor ejus marmoris albedo, quæ incomparabili candore præſtingebat oculos, conſpectum templi commendabat. In medio ſolium conſtitutum erat aureum, gemmis undique diſtinctum, quæ internitentes pulcherrimum viſum præbebant. A dextra parte ſolii Critici conſiſtebant, à ſiniſtra Philoſohi. Ego cum oculos in Philoſophorum turbam conjiciem,

ciem, mirifico videndi Ariſtotelis deſiderio incendebar. Itaque ad Mercurium converſus, ut illum mihi oſtenderet rogavi. Eum non adeſſe, Mercurius reſpondit, cum ſe iſti liti immiſcere nollet, quia, cum ſummus ipſe Criticus fuiſſet, qui Grammaticæ & Criticæ initia dediſſet, ac primus inde nomen Critici pro merito tuliſſet, & artem hanc adverſus omnes ſui ac ſuperiorum temporum Philoſophos exercuiſſet, tum judicia de omnibus Poëtis, in præclaro de Poëtica libello, cujus ſola jam fragmenta exſtant, divulgaſſet, Comicorum item fabulas recenſuiſſet, & ſingulas cum accurata quibus fuerant repræſentata ratione temporum digeſſiſſet, ipſi denique Alexandro Poëtarum principem Homerum emendaſſet, & Homericorum dubiorum libros ſex ſcripſiſſet, Criticorum cauſæ nimium favebat. Hinc etiam, Mercurius addebat, nec maximus virorum Julius Cæſar Scaliger illorum cauſæ voluit adeſſe, qui animo excelſo & heroico excolens Philoſophiam, cum ad ſummum eruditionis & judicii faſtigium veniſſet, ad inſtar Principis Philoſophorum cenſorem Poëtarum egit ſe acerrimum & Criticum accuratiſſimum: Nec conſpicies Vicomarcatum aut Carpentarium & Gaſſendum, qui omnes ſummi cum exiſterent Philoſophi, literis politioribus magno ſtudio incubuerunt. Tota enim turba, quam vides, eſt illorum, qui heri nati & nudiustertius, cum unam quæſtiunculam aut duas controverſias intelligere ſe arbitrantur, ſolos ſeſe ſapientes putant, ac antiqua nunquam conſulunt ſed damnant. Inter hos ſermones inuſitato fulgore templum illuſtrabatur, ac Diva Sophia intrabat, inceſſu gravi, matronali decore & habitu veneranda, ore tamen puellæ propiori. Formam ejus pulcherrimam vobis depingere nequeo, cum ex oculis quavis ſtella clarioribus, quidam quaſi fulgor eluceret, ut diutius eam intueri non poſſem. Inter pediſſequas Alethea erat, & Parrheſia, cum Sophroſyne & Eleutheria. Dum prætergreſſam diligentius

gentius contemplor, tunicam ejus puriſſimi candoris à tergore video neſcio quibus atris & mille maculis variegatis pannis deturpari. Ergo ſtupore perculſus, quod meliori facie quam veſtimentis eſſet, Mercurium rogavi, unde hæc ſplendidiſſimo veſtitui aſperſa eſſet fœditas? Is reſpondit eſſe ſequioris ſeculi doctorum laceros, atque infimæ notæ verſicolores pannos, inæqualiter aſſutos. Interea in ſolium illud aureum Diva Sophia reſedit, & ſilentium per præconem fieri juſſit. Quo facto è Philoſophorum turba prodibat unus, inceſſu ſtrenuo ac forti cæterorum contemptum præ ſe ferens. Is omnibus aliis audacior ac confidentior, dicendi ſibi partes arrogaverat. Hic cum

—— propexam in pectora barbam

ter quaterque manu permulſiſſet, & vultu ad ſeveritatem compoſito frontem corrugaſſet, ſupercilia mira arrogantia tollebat, & hiatu magno neſcio quæ promittere videbatur. Tandem duos ſyllogiſmos figuræ quartæ (quam præ aliis placere ſibi velut per parentheſin addebat) expromit, & bellis aliquot concluſiunculis ex artis ſuæ diſciplina, multa Divæ Sophiæ, quæ nihil ad rem pertinebant, probare nititur. Tum nihil eſſe Criticorum gente vilius & pretii minoris argumento tali convincebat, quod ad quam Categoriam referendi eſſent, diſputari poſſet. Non tulit declamantem Diva Sophia, ſed ſilentium imperavit, ſimul medicum arceſſi juſſit, qui hellebori ipſi daret quantum ſatis eſſet, vel, ſi non ſanari poſſet, in exilium ad Cimmerios deportaret, ubi lucem non videret, ac in ſcala prædicamentali aſcenderet & deſcenderet, tam irrito labore, ac ſaxum ſuum ſemper volveret Siſyphus, aut pertuſa dolia Danaides replerent. Mirus inde fit tumultus & animorum conſternatio, quod patronus ille cauſam peſſime egiſſet. Orant tamen Divam Sophiam, ne unius hominis inſcitia dicendi ipſis copiam adimeret.

Concedit Diva, modo ne producant talem, qui in artis ſuæ oſtentationem ineptior quam prior eſſet. Ergo circumſpiciunt cui partes illas tutiſſime mandarent. Imprimis duo erant, in quos omnes oculos conjecerant. Tum quo nomine vocarentur ſubmiſſa voce Mercurium rogavi. Ille Dormitantium unum, alterum Febriculanum dixit, & magni inter ſuos eſſe nominis. Cum diu dubii hæſiſſent, tandem omnium ſuffragiis Febriculanus deſignatus eſt. Is ergo proceſſit, & cum aliquamdiu meditabundus conſtitiſſet, ita fari incepit.

CUm me illius, *Diva Sophia*, qui in hanc arenam ante me deſcendit, exemplum moveat, ut potius oratorum more, quam ſecundum artis noſtræ regulas diſputaturus ſim; in anteceſſum oro atque obſecro, ne cauſæ noſtræ præjudicet, ſi non tanta cum verborum pompa & eloquentiæ oſtentatione, quam hi Grammatici ſolent; verba faciam. Rebus enim gravioribus & ſublimibus formandis cogitationibus occupatus, ad has minutias nunquam deſcendi, ſicut hæc Criticorum natio, quæ talium ineptiarum triſti labore defungitur. Nam cum verba mentis noſtræ & meditationum ſint interpretes, in id tantum incumbendum Philoſopho exiſtimavi ſemper, ut ea clara & noſtro ævo uſitata adhibeat, licet non in Cicerone & ſcriptoribus aliis, è quibus illi homines ſuos floſculos velut è capſula proferunt, inveniantur. Rogo ergo Te, *Diva Sophia*, ut non tam verba, quam rerum & argumentorum, quibus contra illos ſum diſputaturus, pondera, conſiderare velis & perpendere. Atque ut inde ordiar, cum præſtantia & eximia hominibus nugarum & quisquiliarum inveſtigatione tantum occupatis committenda non ſint, manifeſtum eſt, nec hoc doctrinæ ſpeculum

pre-

pretioſiſſimum Criticis credendum eſſe, quorum omnis cogitatio & induſtria in levibus & minimi momenti rebus tota verſatur. Hi vietas & rancidas tantum obſervatiunculas proferunt, quaſi iis ignoratis Reſpublica literaria periret, ac in eo diſputant, *Virgilius* ſcribendum ſit an *Vergilius*, & Noctium Atticarum auctor *Agellius* vocandus an *Aulus Gellius*. Tales quæſtiones hi vani homines & ſui oſtentatores maximi avide captant & arripiunt, ex tali muſtaceo laureolam quærunt, totamque ætatem in nugis iſtiuſmodi terunt. Hos capita & diatribas conſcribere videas, ſi non integra volumina, de antiquis illis næniis, Homerus an Heſiodus ſit natu major. Et iſtorum fidei auguſtum illud omnis doctrinæ & ſcientiarum ſpeculum committi, quis ſine ſumma indignatione ferat? Quot non illi ſomnia invehunt, & ridicula ac ſupervacua diſcunt? Operæ pretium eſt referre illa ac recenſere quibus maxime gloriantur & ſuperbiunt. Si MS. aliquod nacti fuerint, qualia ſummo ſtudio undique conquirunt & è Bibliothecis eruunt, ac in eo vocem aliquam paulo aliter quàm in editis ſcriptam repererint, vel literam mutatam, ſtatim corrigunt, & εὕρηκα quam maxime clamant, majoremque gloriam in tam bella inventione collocant, quam ſi Babylona vel Trojam ipſam expugnaſſent; & de literula ac ſyllaba triumphant, quas jugularunt. Quaſi multum in ea re ſitum eſſet, an ſic an vero aliter auctor ſcripſerit. Tum quidquid non implet, ut ipſi ſolent dicere, aures eorum, vel non Latinum ſatis videtur, ſtatim de mendo ſuſpectum habent, ac ex conjectura illud corrigunt, vel ſi verum audire velint, corrumpunt, & loca ſana lacerant, diſtrahunt ac pervertunt. Veri librorum carnifices & peſtes, qui auctores urunt, ſecant, mutilant, ac pro ſuo lubitu eorum membra tranſponunt, & monſtra quædam ex iis conficiunt. Adeo ut jam vere dici poſſit, quod de Homeri exemplaribus olim dictum eſt, multo auctores meliores eſſe &

emendatiores, qui minime eſſent emendati. Quod ſi illi homines hoc ſpeculum retineant, futurum eſt ut ſibi omnium rerum ac diſciplinarum peritiam ſint arrogaturi, & pro ſuo corrigendi omnia & emendandi pruritu; in ſcientiis & artibus cuncta depravaturi ſimul & innovaturi. Quare Divarum omnium pulcherrima, Patrona noſtra & Præſes, coram cujus tribunali in ſanctiſſimo templo convenimus, Te oro veneror que, ne diutius patiaris præſtantiſſimum hoc doctrinæ ſpeculum à Criticis teneri, ſed iſtis hominibus abjudices, ne cuncta pereant, & artes, ſcientiæ, diſciplinæ corrumpantur, & quid detrimenti capiant.

VArii poſt hanc orationem motus animorum fuerunt. Ab una parte Philoſophi plaudebant, ac veluti triumphum canere incipiebant, ab altera bilis mota eſt Criticis, cum omnes ſe notatos cernerent. Et quamvis ſinguli certatim ac flagrantiſſime reſpondendi partes expoſcerent, & magno ſtudio componerent ſe ad dicendum, tamen uni omnium calculis iſtæ demandatæ ſunt. Regius decor corporis, venerabilis aſpectus, elegantis ſenectæ eximia ſpecies, oculi acres, qui animi vigorem præ ſe ferebant, & ſeriæ gravitatis lineamenta virum non vulgarem oſtendebant. Quis eſſet, tum Mercurium rogavi. Is, inquit, eſt Joſephus ille Scaliger, fama ſuper æthera notus, quem vel admirari ſatis, vel, ut par eſt, prædicare nemo poteſt. Statim ut ille ad dicendum ſurrexit, tantum repente fuit ſilentium, quale Turcarum eſſe dicitur, cum in templis ſedent. Id efficiebat admiratio viri magni, & quod magis eſt Philoſophi ſummi, ac Mathematici incomparabilis. Ille gravitatem ac majeſtatem vultu præferens, in medio conſtitit,

—— exſpectatoque reſolvit
Ora ſono. ——

Inve-

INveniri quamplurimos, qui res præſtantiſſimas & plane divinas contemnunt, vel etiam carpunt & ſiniſtre detorquent, quid mirum, *Diva*, poſtquam eo devenimus, ut hic homuncio ex inficetorum Philoſophaſtrorum turba, multa in dedecus noſtrum & opprobium declamare non erubuerit. Sed faxo jam intelliget, ac ipſa Diva teſtis erit, quantum differant excelſi animi cordatique ingenii viri, ab hominibus imperitis, qui invidere quam imitari bonos malunt, & non tantum ex eorum, quæ non didicerunt, contemptu, velamenta ignorantiæ, ſed quod magis eſt, ut aliis noceant, in frigidiſſimis ac jejunis calumniis latebras quærunt. Multa ſane & magna crimina in nos congeſſit Febriculanus, & plurimarum noxarum reos nos peregit, inepta ſua & iniqua declamatione, cujus veſtigia videbo an reſpondendo ſequi queam. Lepidam in ipſo limine excuſationem protulit, cur non ornate ac diſerte dicat, quia ſcilicet rebus gravioribus intentus illi arti diſcendæ nunquam operam dederit. Quaſi rebus percipiendis tantum incumbere & immorari pulchrum eſſet, bene dicere autem abſurdum foret, & gravitate Philoſophica indignum. Quaſi quis non poſſet eleganter & copioſe dicendi laudem, ac rerum Philoſophicarum ſcientiam ſibi comparare? Simul eloquens eſſe & Philoſophus? Uſque adeo imperitus es, Febriculane, ut ſummam in veteribus Philoſophis dicendi vim ac copiam fuiſſe neſcias? Ut tibi lateat magnos illos omnes viros, ſummo ſtudio & labore eam aſſequi contendiſſe, cum ſcirent rerum ſcientiam ſine verbis aut nullam atque imaginariam, aut mutam & mutorum eſſe? Si vel ſolum legiſſes Ariſtotelem, ſcires ipſum non tantum orationis flumen aureum fundere, ſed inſuper præcepta dicendi unum omnium optime tradidiſſe: Si antiqua conſuluiſſes, didiciſſes Socratem, mortalium ſapientiſſimum, e-

tiam eloquentia, omnium facile principem fuiſſe habitum, & Platonem cum ſumma Philoſophiæ ſcientia, tum tanta fuiſſe elegantia, ubertate, jucunditate & majeſtate dicendi, ut Jovem ipſum, ſi loqui unquam voluiſſet, Platonis ſermone uſurum, neque melius aut ornatius loquuturum veteres dixerint. Theophraſtum etiam, maximum Philoſophum, à divinitate loquendi nomen inveniſſe, & Xenophontem propter dicendi ſuavitatem Muſam & Apem Atticam vocatum. Eſt enim illa præclara rerum ſcientia, quam tu licet falſo profiteris, ita cum facultate ornate copioſeque loquendi conjuncta, ut qui has diſtrahere conetur ac divellere, quaſi corporis & animæ diſcidium inducat. Te rebus ſeriis intentum verba neglexiſſe dicis, quaſi non tot barbara vocabula & terminorum monſtra didiciſſes, quæ nihil aliud quam verborum concertationes ſunt, in id tantum inventæ, ut inania verba ſine rebus imbibantur. Hæc tamen ſi quis eructare norit, alte ſupercilia attollit ac ſe magnifice effert, cæteros deſpicit & ſua admiratur. Quod ſi illi qui talibus adhuc delectantur, viam veterum & rationem, qua in Philoſophia tradenda uſi ſunt, perveſtigarent & intelligerent, fors eſſet ut ad horum exemplum iis abſtinere mallent, quam ſapientioribus ac ingenii excultioris viris ludibrium cum riſu debere. Quanta eloquentia Philoſophica tractavit Tullius ac Annæus Seneca, Naturalia Plinius & Aſtronomica Manilius? Quos ſi vel ſemel inſpicerent, illico ſorderet hæc vulgata Philoſophandi ratio. Sed quia hi non ſunt ad eorum palatum, etiam alios ab illorum lectione arcent, & ingeniis, in quorum cultura non minima ſpes eſt, iſtum tramitem inficetorum Philoſophorum percurrere præcipiunt. Hic tamen bellus puſio, nos Grammaticos audet vocare, ac calumniari nos in levibus & minimi momenti rebus conſeneſcere. Quo ipſo ſummam antiquitatis omnis ignorantiam oſtendit, & ſuam infantiam prodit. Grammaticorum quidem nomine

cen-

cenſentur hac tempeſtate illi, quorum omnis induſtria verſatur in tradenda pueris elementorum ratione, quos γραμματιστὰς Græci, *Literiones* Latini appellarunt, quam artem etiam omnes vulgo pædagogi quotidie tractant. Hanc pueris & eorum præceptoribus linquendam, ac vix inter diſciplinas reponendam cenſeo & numerandam, licet in ea excelluerint viri Clariſſimi, apud Græcos Herodianus, Tryphon, Apollonius Alexandrinus, apud Romanos Scaurus, Donatus, Plinius Secundus & ipſe Julius Cæſar. Sed veteribus Grammatici erant & dicebantur, tum qui abſtruſas hiſtorias, Poëtarum mythologias & Oratorum monumenta explicant, ac omnes ſcriptores interpretantur, quos & *Literatos*, & *Philologos* appellabant, tum, qui ubi in abdita doctrinæ penetralia ſe inſinuarunt, judicium de omnibus ſcriptoribus tam novis quam antiquis ferunt, depravata emendant, ambiguas & variantes lectiones colligunt & notant, quæ falſas inſcriptiones mentiuntur ſuis auctoribus aſſerunt ac vindicant, loco mota reponunt & reſtituunt, errores aliorum notant ac caſtigant, & veluti cenſores atque principes pro tribunali ſedent, & ſententiam de omnibus pronunciant ac ſciſcunt, quos & *Criticos* vocabant. Ex quibus patet quantum huic merci pretium ſit dicendum: neque enim multorum eſt, ſed paucorum. Nam ſive illos ſpectes, requiritur in iis omnis eruditio.

Ut legat hiſtorias, auctores noverit omnes
Tanquam ungues digitosque ſuos: ut forte rogatus
Dum petit aut thermas, aut Phœbi balnea, dicat
Nutricem Anchiſæ, nomen patriamque novercæ
Archemori: dicat quot Aceſtes vixerit annos,
Quot Siculus Phrygibus vini donaverit urnas.

Sive hos, iſti non una diſciplina contenti, quoniam omnium unum quoddam vinculum ac corpus eſſe ſciunt, ſtupendo labo-

ingenium ſummum, judicium acre, nec vulgaris ſed eximia requiratur eruditio, facto agmine involarunt,

Grex puſionum, veſticeps, mentis minor,

qui Criticæ dignitatem ineptiis ſuis inquinarunt. Sed hoc veræ Criticæ, & viris magnis, quos majorum gentium Criticos appellare licet, fraudi eſſe minime debet. Pari jure enim vel ipſa Philoſophia, quia multi qui Philoſophorum ſibi nomen arrogant, nugatores ſunt maximi, & vaniſſimis rebus immerſi, in intricatis controverſiis, contortis quæſtiunculis, futilibus næniis omnem ætatem miſere tranſigunt, proſcribenda eſſet. Veros ſane Criticos levia tractare nemo ſanus dixerit, niſi leve ducatur veterum ſcripta, ex quibus omnis ſolida eruditio haurienda eſt, à vitiis & mendis liberare, cum vel unius literulæ erratum, eruditis alioquin viris tantas ſæpe offundat tenebras, ut veluti in illum nocte errent. Niſi leve ſit auctores veteres à mendoſis tranſlationibus vindicare, quæ ſenſum eorum plane pervertunt, & viros doctiſſimos in errores maximos præcipitant. Niſi leve denique ſit librariorum fucos & fraudes detegere, libros falſo inſcriptos, magniſque ſcriptoribus ſuppoſitos ſpurios fœtus deprehendere. Huic aliud ſubjungit, Criticos nimirum, ſi modo MS. aliquod nacti fuerint, ſtatim editiones innovare. Quod vitium eorum eſt, qui nullo judicio in his literis verſati, genuinas falſaſque lectiones diſcernere nequeunt, veros germanoſque Criticos non tangit. Hi enim MSS. ſummo cum judicio tractant, neque omnia promiſcue ex iis arripiunt, ſed vel menda manifeſta aut adhuc latentia eorum ope corrigunt & indagant, vel majorem elegantiam aut commodiorem ſenſum in iis ſi repererint, auctoribus reſtituunt. Hoc maximum pulcherrimumque facinus eſſe, hoc laudem & gloriam nunquam intermoritu-

rituram Criticis afferre quis neget? niſi argutili quidam magiſtelli, qui hujus operæ dignitatem ac præſtantiam neque videre nec aſſequi, neque dignè æſtimare ſciunt. Sed hos generoſo contemptu facile ulciſci poſſumus, & craſſa illorum judicia ridere. Nulla ſane tutior aut certior eſt emendatio, eâ, quæ ex MSS. petitur. Sed illa recte tractare, non eſt è plebe doctorum ſed pauciſſimorum, qui diu in lectione auctorum verſati, cum omnigenam ſibi eruditionem pararunt, ſumma diligentia & judicio quam maxime ſubacto, illud aggrediuntur. Addit etiam ex Conjectura pleroſque auctores ab iis non corrigi ſed corrumpi. Eſt quidem illa emendandi ratio periculoſa, ſi temerarii quidam juvenes aut pueri ſenes in eam inciderint. Quorum ego corrigendi pruritum quam maxime culpo. At ſi à viris in conjectando ſagacibus præſtetur, non adeo lubrica eſt & incerta, aut plane damnanda. Sunt enim eorum conjecturæ pleræque adeo claræ, liquidæ & certæ, ut de illarum veritate dubitari non poſſit. Et licet, quod in illo negotio interdum fieri neceſſe eſt, quandoque fallantur, non tamen ita omnino luditur opera, ut non hac ratione ſæpiſſime auctores juventur. Quot non loca in Varrone, Feſto, Manilio, Auſonio, Poëtarum triumviris, Catullo, Tibullo, Propertio, & plurimis aliis ſcriptoribus hoc modo reſtitui. Conjecturas autem ſuas, quas omnes præſtare non poſſunt, viri maximi non pro veriſſimis ac certis venditant, ſed, ſequuti ſapientum judicum rationem, qui quod perpetuo jure non poſſunt arbitrario decidunt, aliorum judiciis ſubmittunt. Dein periculum eſſe clamat ne cuncta in ſcientiis innovent Critici ac corrumpant. Sed vaniſſimus ille metus eſt, cum nova quæ illi proferunt, nulli obſervata prius, ſcientias illuſtrent, & doctrinæ campum latiſſime extendant. Vel Theologos quam multa docui? quot Scripturæ loca in meo de Emendatione Temporum opere & ſcriptis aliis explicavi primus, quæ boni iſti

viri nunquam intellexiſſent? Quam multa in Hippocratis libello detexi, quæ Medici ne in ſomnis quidem viderant, neque ſuſpicati ſunt? Quam multa Juriſconſulti à Criticis didicerint, ipſi non diffitentur. Imo vos, qui Philoſophos vos dicitis, quam multa Criticis debetis, cum eorum ope Ariſtotelem, Platonem, Theophraſtum, cæteroſque præſtantes Philoſophos emendatos & explicatos habeatis? Sed quia hi ſunt ſupra captum veſtrum, neque tantum peritiam habetis, ut eos Græce conſulere & legere poſſitis, non mirum ſi Criticorum induſtriam & inexhauſtum laborem æſtimare nequeatis. Denique perituras ſcientias Criticorum opera dicit. Quaſi non ii ipſi eſſent, qui illas conſervarent & collapſas priſtino nitori ac puritati reſtituerent? Lateret in tenebris, & nodis pluſquam Gordiis implicaretur genus omne diſciplinarum, niſi Critici eſſent. Perirent ſacra pariter ac profana, perirent omnium monumenta & eorundem cultores, niſi Critici conſervarent. Rediret priſtina barbaries & rerum omnium ignorantia, niſi Critici obſiſterent. Ut non tanquam corruptores librorum & ſcientiarum Critici exagitandi ſint, ſed ſummæ contra ipſis habendæ agendæque gratiæ, qui divinarum humanarumque rerum ſcientiis opem ferentes, adminiculante laborioſa diligentia, excultiore ingenio, acriore judicio, omnigena doctrina, optimis quibuſque ſcriptoribus, qui ex illo Barbariei naufragio emerſerunt, ultro ſubvenere, ac ſingulos ſalutari luce perfudere.

PLura dixiſſet Scaliger, niſi è ſolio ſurrexiſſet Diva Sophia, & ſatis multis validiſque rationibus Criticorum cauſam ab eo actam eſſe pronunciaſſet. Haud dici poteſt quanta tum rerum facta ſit mutatio. Critici cum gaudio & acclamatione Scaligeri orationem excipiebant, felicem ac lætiſſimum ſibi ſpondentes exitum. Philoſophis

frigi-

——— *frigidus horror*
Membra quatit, gelidusque coït formidine ſanguis.

Nam & præſens pavor & futuri expectatio omnium animos repentino ſtupore defixerat. Jamque illi ipſi, qui ſe ita paulo ante extulerant, & crudele hauſerant gaudium

Tacent, & ora pallor albus inficit,
Mentesque perculſæ ſtupent,

ac ingens ille animus concidit, demiſſiſque ſtabant auriculis, aſellis omnibus iniquiores. Tum Diva Sophia ſic breviter pronunciavit: *Recte & ex ordine Apollinem feciſſe, quod iſto ſpeculo doctrinæ Criticos donarit, cum iis nulli digniores eſſent, qui melius artes omnes & ſcientias claroſque auctores intelligere, explicare & conſervare poſſent. Ab ejus tamen aſpectu arcendos indoctos & litigioſos, qui auguſtum nomen Criticæ falſo ſibi vindicarent. Philoſophi impoſterum ſilerent, neve Criticis negotium faceſſerent, niſi male multari mallent.* Tum læti ſibi mutuo gratulabantur Critici, Scaligerumque, quod eorum cauſam optime oraſſet, dignis efferebant laudibus. Ego cum iſti hominum generi nimium ſemper faviſſem, me diutius reprimere non potui, ſed præ lætitia voce magna inclamavi,

Vicimus ô ſocii, & magnam pugnavimus pugnam,
quo dicto ſtatim ſomnio ſolutus ſum.

VALETE & PLAUDITE.

Ludebam Trajecti ad Rhenum, Ipſis Kal. Decemb.
A. CIↃ IↃ C LXXIV.

IN
SOMNIUM

Ingenioſiſſimi, & magnæ ſpei Philologi,

ANTONII BYNÆI,

ULTRAJECTINI.

Aurigeri ſapiant Parnaſſi in vertice vates,
Stans mediâ *Orator* Palladis Arce ſapit.
Prima Poëtarum laus, ſomnia fingere: ſed nunc
Rhetoris (en!) cerebrum *Somnia* ficta parit.
Haud aliter Jove nata ſuo Tritonia quondam
Prodiit, & vatum fabula facta fuit.
Aurum alius, longos alius ſibi ſomniet annos,
Et quodcumque nivis more perire ſolet;
Scaligerum ingentem qui ſomniat atque *Sophîam*
BYNIADES, Orbi ſe vigilare probat.

Quàm

Quàm lepidè noſtras furatur & abripit aures!
Rhetoricum quantâ differit arte melos!
Utile dum dulci, veris dum *Somnia* miſcet,
Diſcimus attenti ſola polita loqui.
Nox cæca & *vocum Chaos* hæc poſt *Somnia* cedent,
Quæque latent, poterunt Sole recente frui.
Barbara, ſic abeat, BYNI, farrago loquelæ,
Sic, *nove Linguarum Phoſphore*, redde diem.

Vicinus Vicino.

99957615

Concedit Diva, modo ne producant talem, qui in artis ſuæ oſtentationem ineptior quam prior eſſet. Ergo circumſpiciunt cui partes illas tutiſſime mandarent. Imprimis duo erant, in quos omnes oculos conjecerant. Tum quo nomine vocarentur ſubmiſſa voce Mercurium rogavi. Ille Dormitantium unum, alterum Febriculanum dixit, & magni inter ſuos eſſe nominis. Cum diu dubii hæſiſſent, tandem omnium ſuffragiis Febriculanus deſignatus eſt. Is ergo proceſſit, & cum aliquamdiu meditabundus conſtitiſſet, ita fari incepit.

CUm me illius, *Diva Sophia*, qui in hanc arenam ante me deſcendit, exemplum moveat, ut potius oratorum more, quam ſecundum artis noſtræ regulas diſputaturus ſim; in anteceſſum oro atque obſecro, ne cauſæ noſtræ præjudicet, ſi non tanta cum verborum pompa & eloquentiæ oſtentatione, quam hi Grammatici ſolent, verba faciam. Rebus enim gravioribus & ſublimibus formandis cogitationibus occupatus, ad has minutias nunquam deſcendi, ſicut hæc Criticorum natio, quæ talium ineptiarum triſti labore defungitur. Nam cum verba mentis noſtræ & meditationum ſint interpretes, in id tantum incumbendum Philoſopho exiſtimavi ſemper, ut ea clara & noſtro ævo uſitata adhibeat, licet non in Cicerone & ſcriptoribus aliis, è quibus illi homines ſuos floſculos velut è capſula proferunt, inveniantur. Rogo ergo Te, *Diva Sophia*, ut non tam verba, quam rerum & argumentorum, quibus contra illos ſum diſputaturus, pondera, conſiderare velis & perpendere. Atque ut inde ordiar, cum præſtantia & eximia hominibus nugarum & quisquiliarum inveſtigatione tantum occupatis committenda non ſint, manifeſtum eſt, nec hoc doctrinæ ſpeculum

pre-

pretioſiſſimum Criticis credendum eſſe, quorum omnis cogitatio & induſtria in levibus & minimi momenti rebus tota verſatur. Hi vietas & rancidas tantum obſervatiunculas proferunt, quaſi iis ignoratis Reſpublica literaria periret, ac in eo diſputant, *Virgilius* ſcribendum ſit an *Vergilius*, & Noctium Atticarum auctor *Agellius* vocandus an *Aulus Gellius*. Tales quæſtiones hi vani homines & ſui oſtentatores maximi avide captant & arripiunt, ex tali muſtaceo laureolam quærunt, totamque ætatem in nugis iſtiuſmodi terunt. Hos capita & diatribas conſcribere videas, ſi non integra volumina, de antiquis illis næniis, Homerus an Heſiodus ſit natu major. Et iſtorum fidei auguſtum illud omnis doctrinæ & ſcientiarum ſpeculum committi, quis ſine ſumma indignátione ferat? Quot non illi ſomnia invehünt, & ridicula ac ſupervacua diſcunt? Operæ pretium eſt referre illa ac recenſere quibus maxime gloriantur & ſuperbiunt. Si MS. aliquod nacti fuerint, qualia ſummo ſtudio undique conquirunt & è Bibliothecis eruunt, ac in eo vocem aliquam paulo aliter quàm in editis ſcriptam repererint, vel literam mutatam, ſtatim corrigunt, & εὕρηκα quam maxime clamant, majoremque gloriam in tam bella inventione collocant, quam ſi Babylona vel Trojam ipſam expugnaſſent; & de literula ac ſyllaba triumphant, quas jugularunt. Quaſi multum in ea re ſitum eſſet, an ſic an vero aliter auctor ſcripſerit. Tum quidquid non implet, ut ipſi ſolent dicere, aures eorum, vel non Latinum ſatis videtur, ſtatim de mendo ſuſpectum habent, ac ex conjectura illud corrigunt, vel ſi verum audire velint, corrumpunt, & loca ſana lacerant, diſtrahunt ac pervertunt. Veri librorum carnifices & peſtes, qui auctores urunt, ſecant, mutilant, ac pro ſuo lubitu eorum membra tranſponunt, & monſtra quædam ex iis conficiünt. Adeo ut jam vere dici poſſit, quod de Homeri exemplaribus olim dictum eſt, multo auctores meliores eſſe &

emendatiores, qui minime eſſent emendati. Quod ſi illi homines hoc ſpeculum retineant, futurum eſt ut ſibi omnium rerum ac diſciplinarum peritiam ſint arrogaturi, & pro ſuo corrigendi omnia & emendandi pruritu, in ſcientiis & artibus cuncta depravaturi ſimul & innovaturi. Quare Divarum omnium pulcherrima, Patrona noſtra & Præſes, coram cujus tribunali in ſanctiſſimo templo convenimus, Te oro veneror que, ne diutius patiaris præſtantiſſimum hoc doctrinæ ſpeculum à Criticis teneri, ſed iſtis hominibus abjudices, ne cuncta pereant, & artes, ſcientiæ, diſciplinæ corrumpantur, & quid detrimenti capiant.

VArii poſt hanc orationem motus animorum fuerunt. Ab una parte Philoſophi plaudebant, ac veluti triumphum canere incipiebant, ab altera bilis mota eſt Criticis, cum omnes ſe notatos cernerent. Et quamvis ſinguli certatim ac flagrantiſſime reſpondendi partes expoſcerent, & magno ſtudio componerent ſe ad dicendum, tamen uni omnium calculis iſtæ demandatæ ſunt. Regius decor corporis, venerabilis aſpectus, elegantis ſenectæ eximia ſpecies, oculi acres, qui animi vigorem præ ſe ferebant, & ſeriæ gravitatis lineamenta virum non vulgarem oſtendebant. Quis eſſet, tum Mercurium rogavi. Is, inquit, eſt Joſephus ille Scaliger, fama ſuper æthera notus, quem vel admirari ſatis, vel, ut par eſt, prædicare nemo poteſt. Statim ut ille ad dicendum ſurrexit, tantum repente fuit ſilentium, quale Turcarum eſſe dicitur, cum in templis ſedent. Id efficiebat admiratio viri magni, & quod magis eſt Philoſophi ſummi, ac Mathematici incomparabilis. Ille gravitatem ac majeſtatem vultu præferens, in medio conſtitit,

—— exſpectatoque reſolvit
Ora ſono. ——

Inve-

INveniri quamplurimos, qui res præſtantiſſimas & plane divinas contemnunt, vel etiam carpunt & ſiniſtre detorquent, quid mirum, *Diva*, poſtquam eo devenimus, ut hic homuncio ex inficetorum Philoſophaſtrorum turba, multa in dedecus noſtrum & opprobium declamare non erubuerit. Sed faxo jam intelliget, ac ipſa Diva teſtis erit, quantum differant excelſi animi cordatique ingenii viri; ab hominibus imperitis, qui invidere quam imitari bonos malunt, & non tantum ex eorum, quæ non didicerunt, contemptu, velamenta ignorantiæ, ſed quod magis eſt, ut aliis noceant, in frigidiſſimis ac jejunis calumniis latebras quærunt. Multa ſane & magna crimina in nos congeſſit Febriculanus, & plurimarum noxarum reos nos peregit, inepta ſua & iniqua declamatione, cujus veſtigia videbo an reſpondendo ſequi queam. Lepidam in ipſo limine excuſationem protulit, cur non ornate ac diſerte dicat, quia ſcilicet rebus gravioribus intentus illi arti diſcendæ nunquam operam dederit. Quaſi rebus percipiendis tantum incumbere & immorari pulchrum eſſet, bene dicere autem abſurdum foret, & gravitate Philoſophica indignum. Quaſi quis non poſſet eleganter & copioſe dicendi laudem, ac rerum Philoſophicarum ſcientiam ſibi comparare? Simul eloquens eſſe & Philoſophus? Uſque adeo imperitus es, Febriculane, ut ſummam in veteribus Philoſophis dicendi vim ac copiam fuiſſe neſcias? Ut tibi lateat magnos illos omnes viros, ſummo ſtudio & labore eam aſſequi contendiſſe, cum ſcirent rerum ſcientiam ſine verbis aut nullam atque imaginariam, aut mutam & mutorum eſſe? Si vel ſolum legiſſes Ariſtotelem, ſcires ipſum non tantum orationis flumen aureum fundere, ſed inſuper præcepta dicendi unum omnium optime tradidiſſe: Si antiqua conſuluiſſes, didiciſſes Socratem, mortalium ſapientiſſimum, e-

tiam eloquentia, omnium facile principem fuiſſe habitum, & Platonem cum ſumma Philoſophiæ ſcientia, tum tanta fuiſſe elegantia, ubertate, jucunditate & majeſtate dicendi, ut Jovem ipſum, ſi loqui unquam voluiſſet, Platonis ſermone uſurum, neque melius aut ornatius loquuturum veteres dixerint. Theophraſtum etiam, maximum Philoſophum, à divinitate loquendi nomen inveniſſe, & Xenophontem propter dicendi ſuavitatem Muſam & Apem Atticam vocatum. Eſt enim illa præclara rerum ſcientia, quam tu licet falſo profiteris, ita cum facultate ornate copioſeque loquendi conjuncta, ut qui has diſtrahere conetur ac divellere, quaſi corporis & animæ diſcidium inducat. Te rebus ſeriis intentum verba neglexiſſe dicis, quaſi non tot barbara vocabula & terminorum monſtra didiciſſes, quæ nihil aliud quam verborum concertationes ſunt, in id tantum inventæ, ut inania verba ſine rebus imbibantur. Hæc tamen ſi quis eructare norit, alte ſupercilia attollit ac ſe magnifice effert, cæteros deſpicit & ſua admiratur. Quod ſi illi qui talibus adhuc delectantur, viam veterum & rationem, qua in Philoſophia tradenda uſi ſunt, perveſtigarent & intelligerent, fors eſſet ut ad horum exemplum iis abſtinere mallent, quam ſapientioribus ac ingenii excultioris viris ludibrium cum riſu debere. Quanta eloquentia Philoſophica tractavit Tullius ac Annæus Seneca, Naturalia Plinius & Aſtronomica Manilius? Quos ſi vel ſemel inſpicerent, illico ſorderet hæc vulgata Philoſophandi ratio. Sed quia hi non ſunt ad eorum palatum, etiam alios ab illorum lectione arcent, & ingeniis, in quorum cultura non minima ſpes eſt, iſtum tramitem infecetorum Philoſophorum percurrere præcipiunt. Hic tamen bellus puſio, nos Grammaticos audet vocare, ac calumniari nos in levibus & minimi momenti rebus conſeneſcere. Quo ipſo ſummam antiquitatis omnis ignorantiam oſtendit, & ſuam infantiam prodit. Grammaticorum quidem nomine

cen-

cenſentur hac tempeſtate illi, quorum omnis induſtria verſatur in tradenda pueris elementorum ratione, quos γραμματιςὰς Græci, *Literiones* Latini appellarunt, quam artem etiam omnes vulgo pædagogi quotidie tractant. Hanc pueris & eorum præceptoribus linquendam, ac vix inter diſciplinas reponendam cenſeo & numerandam, licet in ea excelluerint viri Clariſſimi, apud Græcos Herodianus, Tryphon, Apollonius Alexandrinus, apud Romanos Scaurus, Donatus, Plinius Secundus & ipſe Julius Cæſar. Sed veteribus Grammatici erant & dicebantur, tum qui abſtruſas hiſtorias, Poëtarum mythologias & Oratorum monumenta explicant, ac omnes ſcriptores interpretantur, quos & *Literatos*, & *Philologos* appellabant, tum, qui ubi in abdita doctrinæ penetralia ſe inſinuarunt, judicium de omnibus ſcriptoribus tam novis quam antiquis ferunt, depravata emendant, ambiguas & variantes lectiones colligunt & notant, quæ falſas inſcriptiones mentiuntur ſuis auctoribus aſſerunt ac vindicant, loco mota reponunt & reſtituunt, errores aliorum notant ac caſtigant, & veluti cenſores atque principes pro tribunali ſedent, & ſententiam de omnibus pronunciant ac ſciſcunt, quos & *Criticos* vocabant. Ex quibus patet quantum huic merci pretium ſit dicendum: neque enim multorum eſt, ſed paucorum. Nam ſive illos ſpectes, requiritur in iis omnis eruditio.

Ut legat hiſtorias, auctores noverit omnes
Tanquam ungues digitosque ſuos: ut forte rogatus
Dum petit aut thermas, aut Phœbi balnea, dicat
Nutricem Anchiſæ, nomen patriamque novercæ
Archemori: dicat quot Aceſtes vixerit annos,
Quot Siculus Phrygibus vini donaverit urnas.

Sive hos, iſti non una diſciplina contenti, quoniam omnium unum quoddam vinculum ac corpus eſſe ſciunt, ſtupendo labo-

labore ſcientiarum orbem totum pervagantur & perficiunt. Hinc veteres non unam illis diſciplinam tanquam propriam, ſed in univerſum omnes ſubjecerunt, & judicium de ſcriptoribus cujusque generis permiſerunt. Eos autem, qui in conſervandis & emaculandis ſcriptoribus operam poſuerunt, nemo eruditus ignorat ab omni ævo & in omnibus cultioribus paulo ac humanioribus gentibus extitiſſe, & in magno fuiſſe pretio. Apud Hebræos jam poſt captivitatem Babylonicam fuere primum, quos *viros Synagogæ magnæ* vocarunt. Hos exceperunt Maſorethæ centeni quaſi millenique ſingulis ætatibus, ut magiſtri docent, uſque ad Tiberienſes. Quorum omnium miranda circa S. Codicem induſtria & ſingulare ſtudium ac diligentia eluxit. Nam & Canonem divinorum librorum conſtituerunt, & Bibliorum ſcripta apicibus & punctis vocalibus exornarunt, nec non varias lectiones diligentiſſime annotarunt. Stupendo item ſtudio & labore non modo quot commata & verba, ſed etiam quot literas continerent libri ſinguli, numerarunt, & in literis majoribus, minoribus, ac inverſis fuerunt occupati, cum nihil tam exiguum in S. Codice exiſtimarent, quod non ſedulo inveſtigandum eſſet. Arduum opus; quod vel ipſe Hercules non minus quam tertium decimum laborem exhorruiſſet. Horum beneficium eſt, quod, ubi ſumma barbaries cum nefando S. Scripturæ neglectu toti orbi incubuiſſet, nullus apex de divinò codice perierit, ſed cœleſte illud ſalutis noſtræ inſtrumentum, integrum, ſalvum ac incorruptum ſervatum ſit, & ad nos pervenerit. Ut jure ſummo magiſtri Hebræorum *cum legis conſervatione* ſtudium hoc conjunctum dicant, & Maſorum *ſepimentum legis* vocent. Apud Græcos divinum & incomparabile Ariſtotelis ingenium effulſit, à quò Criticen initium cœpiſſe exiſtimant. Tum Ariſtarchus extitit, vulgo κριτικὸς dictus, cujus opera in colligendis Homeri ſcriptis laceris, & notandis ſpuriis verſibus fuit occupata. A quo tem-

tum Homero immortalitas data eſt. Fuere quoque Cenſores Comicorum ac Poëtarum judices, quales quinque Athenienſes habuerunt. Tum huic ſtudio incubuere Crates, Ariſtophanes, Nicander, Callimachus, Apollonius Rhodius, Chryſippus, alii Heroes magni, quos Philologos, Polyhiſtoras & πολυμαθεῖς, à multiplici ac ſumma rerum omnium ſcientia, & immenſa eruditione veteres dixerunt. Hujus ordinis plurimos quoque habuerunt Romani. Inter quos fuit Marcus ille Varro togatorum doctiſſimus, qui Plautinas comœdias inſigni diligentia recenſuit. Item Nigidius Figulus, Verrius Flaccus, Palæmon, Siſenna, Santra, Nicias, Nicanor, Valerius Probus, Læneus Pompeji M. libertus, nec non Varius & Tucca, qui Auguſti juſſu Virgilium emendarunt, tum Ælius Juriſconſultus, Aſconius, Agellius, Servius, alii, per quos illibatus manſit honor auctorum præſtantium & Latinitatis. Intravit & Critica conſularem domum M. Tullii, quem non piguit Lucretii de natura libros emendare, & ad Atticum diſputare, Piræum an Piræeum ſcripſerit Cæcilius. Tandem cum diu propter ſummam barbariem, ſtudium hoc præſtantiſſimum abjectum fuiſſet & neglectum, in Italia ſuſcitatum eſt, ac dein in omnibus Europæ partibus extiterunt plurimi ſummi viri, qui veterum librorum ope & ingenii præſtantia, tot Philoſophorum, Hiſtoricorum, Oratorum, Poëtarum, S. denique Patrum vulnera ſanarunt, quæ ſeculis iſtis infelicibus acceperant. His tamen Criticis varia impingit crimina febricitans Febriculanus. Primo quod non niſi levia ſectentur, & omnis eorum opera in nugis verſetur. Qua noxa non omnes, qui ſe Criticos vocant & eſſe volunt, abſolvo, cum non pauci reperiantur, qui ſtudium hoc calide nimis amplexi, & nec ab ingenio aut judicio & varia doctrina abunde inſtructi, leviſſimas tantum res & inutiles afferunt, ac majeſtatem Criticæ jejunis ſuis obſervatiunculis imminuunt. Nam cum ad eam

ingenium ſummum, judicium acre, nec vulgaris ſed eximia requiratur eruditio, facto agmine involarunt,

Grex puſionum, veſticeps, mentis minor,

qui Criticæ dignitatem ineptiis ſuis inquinarunt. Sed hoc veræ Criticæ, & viris magnis, quos majorum gentium Criticos appellare licet, fraudi eſſe minime debet. Pari jure enim vel ipſa Philoſophia, quia multi qui Philoſophorum ſibi nomen arrogant, nugatores ſunt maximi, & vaniſſimis rebus immerſi, in intricatis controverſiis, contortis quæſtiunculis, futilibus næniis omnem ætatem miſere tranſigunt, proſcribenda eſſet. Veros ſane Criticos levia tractare nemo ſanus dixerit, niſi leve ducatur veterum ſcripta, ex quibus omnis ſolida eruditio haurienda eſt, à vitiis & mendis liberare, cum vel unius literulæ erratum, eruditis alioquin viris tantas ſæpe offundat tenebras, ut veluti in illum nocte errent. Niſi leve ſit auctores veteres à mendoſis tranſlationibus vindicare, quæ ſenſum eorum plane pervertunt, & viros doctiſſimos in errores maximos præcipitant. Niſi leve denique ſit librariorum fucos & fraudes detegere, libros falſo inſcriptos, magniſque ſcriptoribus ſuppoſitos ſpurios fœtus deprehendere. Huic aliud ſubjungit, Criticos nimirum, ſi modo MS. aliquod nacti fuerint, ſtatim editiones innovare. Quod vitium eorum eſt, qui nullo judicio in his literis verſati, genuinas falſaſque lectiones diſcernere nequeunt, veros germanoſque Criticos non tangit. Hi enim MSS. ſummo cum judicio tractant, neque omnia promiſcue ex iis arripiunt, ſed vel menda manifeſta aut adhuc latentia eorum ope corrigunt & indagant, vel majorem elegantiam aut commodiorem ſenſum in iis ſi repererint, auctoribus reſtituunt. Hoc maximum pulcherrimumque facinus eſſe, hoc laudem & gloriam nunquam intermoritu-

rituram Criticis afferre quis neget? niſi argutuli quidam magiſtelli, qui hujus operæ dignitatem ac præſtantiam neque videre nec aſſequi, neque dignè æſtimare ſciunt. Sed hos generoſo contemptu facile ulciſci poſſumus, & craſſa illorum judicia ridere. Nulla ſane tutior aut certior eſt emendatio, eâ, quæ ex MSS. petitur. Sed illa recte tractare, non eſt è plebe doctorum ſed pauciſſimorum, qui diu in lectione auctorum verſati, cum omnigenam ſibi eruditionem pararunt, ſumma diligentia & judicio quam maxime ſubacto, illud aggrediuntur. Addit etiam ex Conjectura pleroſque auctores ab iis non corrigi ſed corrumpi. Eſt quidem illa emendandi ratio periculoſa, ſi temerarii quidam juvenes aut pueri ſenes in eam inciderint. Quorum ego corrigendi pruritum quam maxime culpo. At ſi à viris in conjectando ſagacibus præſtetur, non adeo lubrica eſt & incerta, aut plane damnanda. Sunt enim eorum conjecturæ pleræque adeo claræ, liquidæ & certæ, ut de illarum veritate dubitari non poſſit. Et licet, quod in illo negotio interdum fieri neceſſe eſt, quandoque fallantur, non tamen ita omnino luditur opera, ut non hac ratione ſæpiſſime auctores juventur. Quot non loca in Varrone, Feſto, Manilio, Auſonio, Poëtarum triumviris, Catullo, Tibullo, Propertio, & plurimis aliis ſcriptoribus hoc modo reſtitui. Conjecturas autem ſuas, quas omnes præſtare non poſſunt, viri maximi non pro veriſſimis ac certis venditant, ſed, ſequuti ſapientum judicum rationem, qui quod perpetuo jure non poſſunt arbitrario decidunt, aliorum judiciis ſubmittunt. Dein periculum eſſe clamat ne cuncta in ſcientiis innovent Critici ac corrumpant. Sed vaniſſimus ille metus eſt, cum nova quæ illi proferunt, nulli obſervata prius, ſcientias illuſtrent, & doctrinæ campum latiſſime extendant. Vel Theologos quam multa docui? quot Scripturæ loca in meo de Emendatione Temporum opere & ſcriptis aliis explicavi primus, quæ boni iſti

viri nunquam intellexiſſent? Quam multa in Hippocratis libello detexi, quæ Medici ne in ſomnis quidem viderant, neque ſuſpicati ſunt? Quam multa Juriſconſulti à Criticis didicerint, ipſi non diffitentur. Imo vos, qui Philoſophos vos dicitis, quam multa Criticis debetis, cum eorum ope Ariſtotelem, Platonem, Theophraſtum, cæteroſque præſtantes Philoſophos emendatos & explicatos habeatis? Sed quia hi ſunt ſupra captum veſtrum, neque tantum peritiam habetis, ut eos Græce conſulere & legere poſſitis, non mirum ſi Criticorum induſtriam & inexhauſtum laborem æſtimare nequeatis. Denique perituras ſcientias Criticorum opera dicit. Quaſi non ii ipſi eſſent, qui illas conſervarent & collapſas priſtino nitori ac puritati reſtituerent? Lateret in tenebris, & nodis pluſquam Gordiis implicaretur genus omne diſciplinarum, niſi Critici eſſent. Perirent ſacra pariter ac profana, perirent omnium monumenta & eorundem cultores, niſi Critici conſervarent. Rediret priſtina barbaries & rerum omnium ignorantia, niſi Critici obſiſterent. Ut non tanquam corruptores librorum & ſcientiarum Critici exagitandi ſint, ſed ſummæ contra ipſis habendæ agendæque gratiæ, qui divinarum humanarumque rerum ſcientiis opem ferentes, adminiculante laborioſa diligentia, excultiore ingenio, acriore judicio, omnigena doctrina, optimis quibuſque ſcriptoribus, qui ex illo Barbariei naufragio emerſerunt, ultro ſubvenere, ac ſingulos ſalutari luce perfudere.

PLura dixiſſet Scaliger, niſi è ſolio ſurrexiſſet Diva Sophia; & ſatis multis validiſque rationibus Criticorum cauſam ab eo actam eſſe pronunciaſſet. Haud dici poteſt quanta tum rerum facta ſit mutatio. Critici cum gaudio & acclamatione Scaligeri orationem excipiebant, felicem ac lætiſſimum ſibi ſpondentes exitum. Philoſophis

—— frigidus horror
Membra quatit, gelidusque coït formidine ſanguis.

Nam & præſens pavor & futuri expectatio omnium animos repentino ſtupore defixerat. Jamque illi ipſi, qui ſe ita paulo ante extulerant, & crudele hauſerant gaudium

Tacent, & ora pallor albus inficit,
Menteſque perculſæ ſtupent,

ac ingens ille animus concidit, demiſſiſque ſtabant auriculis, aſellis omnibus iniquiores. Tum Diva Sophia ſic breviter pronunciavit: *Recte & ex ordine Apollinem feciſſe, quod iſto ſpeculo doctrinæ Criticos donarit, cum iis nulli digniores eſſent, qui melius artes omnes & ſcientias claroſque auctores intelligere, explicare & conſervare poſſent. Ab ejus tamen aſpectu arcendos indoctos & litigioſos, qui auguſtum nomen Criticæ falſo ſibi vindicarent. Philoſophi impoſterum ſilerent, neve Criticis negotium faceſſerent, niſi male multari mallent.* Tum læti ſibi mutuo gratulabantur Critici, Scaligerumque, quod eorum cauſam optime oraſſet, dignis efferebant laudibus. Ego cum iſti hominum generi nimium ſemper faviſſem, me diutius reprimere non potui, ſed præ lætitia voce magna inclamavi,

Vicimus ô ſocii, & magnam pugnavimus pugnam,

quo dicto ſtatim ſomnio ſolutus ſum.

VALETE & PLAUDITE.

Ludebam Trajecti ad Rhenum, Ipſis Kal. Decemb.
A. cIɔ Iɔ c Lxxiv.

IN
SOMNIUM
Ingenioſiſſimi, & magnæ ſpei
Philologi,

ANTONII BYNÆI,
ULTRAJECTINI.

Laurigeri ſapiant Parnaſſi in vertice vates,
Stans mediâ *Orator* Palladis Arce ſapit.
Prima Poëtarum laus, ſomnia fingere: ſed nunc
Rhetoris (en!) cerebrum *Somnia* ficta parit.
Haud aliter Jove nata ſuo Tritonia quondam
Prodiit, & vatum fabula facta fuit.
Aurum alius, longos alius ſibi ſomniet annos,
Et quodcumque nivis more perire ſolet;
Scaligerum ingentem qui ſomniat atque *Sophîam*
BYNIADES, Orbi ſe vigilare probat.

Quàm

Quàm lepidè noſtras furatur & abripit aures!
Rhetoricum quantâ diſſerit arte melos!
Utile dum dulci, veris dum *Somnia* miſcet,
Diſcimus attenti ſola polita loqui.
Nox cæca & *vocum Chaos* hæc poſt *Somnia* cedent,
Quæque latent, poterunt Sole recente frui.
Barbara, ſic abeat, BYNI, farrago loquelæ,
Sic, *nove Linguarum Phoſphore*, redde diem.

Vicinus Vicino.

99957615

ll 2